

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті
Евразийский национальный университет им. Л. Н. Гумилева
L. N. Gumilyov Eurasian National University

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ- ТӘЖІРИБЕЛІК КОНФЕРЕНЦИЯ,
тақырыбы: «ЖАҺАНДАНУ ЖАҒДАЙЫНДАҒЫ ҚАЗІРГІ ЭКОНОМИКА»

МЕЖДУНАРОДНАЯ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКАЯ КОНФЕРЕНЦИЯ,
на тему: «СОВРЕМЕННАЯ ЭКОНОМИКА В УСЛОВИЯХ
ГЛОБАЛИЗАЦИИ»

INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE,
on the topic: « MODERN ECONOMY IN THE CONDITIONS OF
GLOBALIZATION »

Нұр-Сұлтан, 2019

УДК 330
ББК 65.01
С56

Рецензенты:

Кайкен Ж.Б. к.э.н., профессор кафедры "Бизнес и управление" Казахского гуманитарно-юридического инновационного университета
Тажбенова Г.Д. к.т.н., доцент экономики, заведующая кафедрой экономических и математических дисциплин Евразийского гуманитарного института

Современная экономика в условиях глобализации: сборник Международной научно-практической конференции / Евразийский национальный университет им. Л. Н. Гумилева – Нур-Султан , 2019.

В сборник включены доклады участников Пленарного и секционного заседания международной конференции. Тематика конференции посвящена проблемам современной экономики.

Материалы сборника предназначены для ученых, практических работников, преподавателей вузов, докторантов, магистрантов

Редакционная коллегия:

А.Б.Майдырова д.э.н., профессор; Шалболова У. Ж. д.э.н., профессор;
Рыспекова М. О., к.э.н., доцент; Шаяхметова Л. М. м.э.н., докторант.

ISBN 978-601-7308-07-0

СОДЕРЖАНИЕ

Natália Barinková BILATERAL TRADE RELATIONS BETWEEN SLOVAKIA AND KAZAKHSTAN IN IN THE CURRENT WORLD ECONOMY.....	12
Каштыякова Елена ВЛИЯНИЕГЕОПОЛИТИЧЕСИХ ИЗМЕНЕНИЙ НА СТРАТЕГИЮ ВНЕШНИХ ЭКОНОМИЧЕСКИХ ОТНОШЕНИЙ СЛОВЦКОЙ РЕСПУБЛИКИ.....	16
Marek Minárik ENVIRONMENTAL ASPECTS AND MODAL SPLIT IN THE TRANSPORT OF DANGEROUS GOODS IN THE EU	20
JOZEF ORGONÁŠ THE MACROECONOMIC ASPECTS OF FRANCHISING.....	26
Andrea Chlebcová CURRENT IMPACT OF GEOECONOMIC CHANGES ON THE WESTERN BALKAN REGION	29
Луптакова Анабела БЕЛАРУСЬ - МЕЖДУ ЕВРОПЕЙСКИМ СОЮЗОМ И РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИЕЙ	34
Агатаева А.А., Санаева Д. FINANCIAL POLICY OF KAZAKHSTAN AND ITALY.....	38
Асанов Ұ.Ш. ТУРИЗМОЛОГИЯНЫҢ ҒЫЛЫМ РЕТІНДЕГІ МАҢЫЗЫ	43
Агатаева А.А., Аманғали Д.Қ. СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ ФИНАНСОВЫХ ПОЛИТИК АВИАПЕРЕВОЗЧИКОВ	48
Агатаева А.А., Жайык С. ANALISYS OF INSURANCE COMPANIES	53
Агатаева А.А., Есенова А.К. АНАЛИЗ ТЕЛЕКОММУНИКАЦИОННЫХ КОМПАНИЙ	57
Жомартова Г.С. ЭКОНОМИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ФАКТОРОВ, ПОВЫШАЮЩИЕ УРОЖАЙНОСТЬ ЗЕРНОВЫХ И КРУПЯНЫХ КУЛЬТУР	62
Рахимжанова Е.А. ФРАНЧАЙЗИНГ КАК НОВОЕ НАПРАВЛЕНИЕ РАЗВИТИЯ МАЛОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА В РК	66

Сербаева А.К., Шамишева Н.К.	
ИННОВАЦИЯЛЫҚ МЕНЕДЖМЕНТ НЕГІЗІНДЕ БАСҚАРУШЫЛЫҚ ШЕШІМДЕРДІ ҚАБЫЛДАУ ТЕХНОЛОГИЯСЫНЫҢ МӘНІ	69
Несіпбай О.М.	
ШАҒЫН ЖӘНЕ ОРТА КӘСІПОРЫНДАҒЫ САЛЫҚТЫҚ ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ ТЕОРИЯЛЫҚ АСПЕКТІЛЕРІ	75
Шаймерденова Т.С., Сарсембаева Д.Б.	
МИГРАЦИЯ ТРУДОВОГО КАПИТАЛА	80
Мисник О.В. Есенова Г.Ж.	
СИСТЕМА ФИНАНСИРОВАНИЯ МАЛОГО И СРЕДНЕГО БИЗНЕСА В СЕЛЬСКОМ ХОЗЯЙСТВЕ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН	82
Шамишева Н.К., Есжан А.Н.	
ҚАЗІРГІ ЗАМАНҒЫ ӘЛЕМДЕГІ САЯСИ ЭЛИТАЛАР ЖӘНЕ ОЛАРДЫҢ ӘЛЕМДІК САЯСАТ ПЕН ЭКОНОМИКАДАҒЫ РӨЛІ	87
Мухамедғалиева Н.Н., Мадиярова Э.С.	
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БІЛІМ БЕРУ ЖҮЙЕСІНІҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ДАМУЫ	90
Аққозы Б.Т.	
КӘСІПОРЫНДАРДЫҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ДАМУЫН СТРАТЕГИЯЛЫҚ БАСҚАРУ	94
Досматқызы А.	
МЕМЛЕКЕТТІК БІЛІК ОРГАНДАРЫНЫҢ ҰЙЫМДЫҚ ҚҰРЫЛЫМЫН ТАЛДАУ	98
Жолжан Ә.М.	
ӨҢІРДІ СТРАТЕГИЯЛЫҚ БАСҚАРУ ӘДІСТЕМЕСІНІҢ ДАМУЫ.....	104
Молдашова М.	
ӨҢІРДІҢ ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ДАМУЫН МЕМЛЕКЕТТІК РЕТТЕУ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ МЕН ФАКТОРЛАРЫ	110
Нурекеш Ж.Қ.	
БАСҚАРУДЫҢ ҰЙЫМДЫҚ ҚҰРЫЛЫМЫНЫҢ МӘНІ ЖӘНЕ ОНЫҢ ҚАЛЫПТАСУЫНА ӘСЕР ЕТУШІ ФАКТОРЛАР	116
Хасенова К.Қ., Бөрібекова М.Ж.	
АДАМИ КАПИТАЛ ТҮСІНІГІ ЖӘНЕ ОНЫҢ МЕМЛЕКЕТТІК БАСҚАРУДАҒЫ РӨЛІ	121
Шарафутдинова А.А., Аманжолов А.А.	
ҚАЗАҚСТАННЫҢ ҚАЗІРГІ КАДРЛЫҚ САЯСАТЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК ҚЫЗМЕТКЕР ИМИДЖІНІҢ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ	126

Антонова Н.М., Дюсемалиева Н.М. К ВОПРОСУ ОБ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН.....	131
Amerkhanova A.B., Murat A.A. COMPARATIVE ANALYSIS OF THEORIES OF MOTIVATION IN WESTERN MANAGEMENT	135
Алибекова А.Б. FOREIGN MODELS OF INTER-BUDGET RELATIONS	139
Мұратова А.Ә., Мадиярова Э.С. ИНТЕРНЕТТЕГІ ИННОВАЦИЯЛЫҚ МАРКЕТИНГТІК СТРАТЕГИЯЛАР ҚҰРАЛДАРЫ	145
Догалаков А.К., Уалиахметов А.Р. МАРЖИНАЛИЗМ И ЭТАПЫ РАЗВИТИЯ АВСТРИЙСКОЙ ШКОЛЫ МАРЖИНАЛИЗМА И ЕЕ СВЯЗЬ С СОВРЕМЕННОСТЬЮ.....	148
Примбетова С.Ч., Мухамбетова Д. Е. ШАҒЫН ЖӘНЕ ОРТА КӘСПКЕРЛІКТІ ДАМЫТУДА ЖАСТАР КӘСПКЕРЛІГІН ҚОЛДАУ МАҢЫЗДЫ МІНДЕТ	153
Шаимов А., Абдимомынова А.Ш. ЭКОНОМИКАЛЫҚ ҚАУІПСІЗДІКТІ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУДІҢ ЗАМАНАУИ МӘСЕЛЕЛЕРІ.....	158
Сәбитов Б.Ж. Бержанова А.М. АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫ – НАРЫҚТЫҚ ЭКОНОМИКАНЫ ДАМЫТУДЫҢ БАСТЫ ҚҰРАЛЫ	163
Жолдасбек Б., Абдимомынова А.Ш. ЕҢБЕК НАРЫҒЫНЫҢ ГЕНДЕРЛІК АСПЕКТІЛЕРІ.....	168
Абдуллахан Ю.Т. «ЦИФРЛЫҚ ҚАЗАҚСТАН» БАҒДАРЛАМАСЫ ШЕҢБЕРІНДЕ ҚАРЖЫ ЖҮЙЕСІНІҢ АХУАЛЫ	172
Елберген Е.Ж., Казыбаев Б.О. ПРОБЛЕМАЛЫҚ ҚАРЫЗДАРМЕН ЖҰМЫС ІСТЕУДІҢ ҚАЗАҚСТАНДЫҚ ТӘЖІРИБЕСІ.....	176
Zharaskhan Temirkhanov DEVELOPMENT OF PERFORMANCE AUDIT IN PUBLIC SECTOR	181
Конурбаева Ж.Т.; Ниязбекова А.Е. SOCIAL MEDIA MARKETING ТИІМДІ МАРКЕТИНГ ҚҰРАЛЫ РЕТІНДЕ .	186
Рахимбердинова М.У., Ниязбекова А.Е. ЖОО БРЕНД-СТРАТЕГИЯСЫН ҚҰРУДА КӨП ДЕҢГЕЙЛІ ТӘСІЛДІ ҚОЛДАНУ.....	190

Жұмабаева А.Т.	
ЖАҒАНДАНУ ЖАҒДАЙЫНДАҒЫ ҰЛТТЫҚ БӘСЕКЕГЕ ҚАБІЛЕТТІЛІКТІ ҚАЛЫПТАСТЫРУДЫҢ ТЕОРИЯЛЫҚ АСПЕКТІЛЕРІ	194
Қуатұлы Қ., Рахимбердинова М.У.	
SMM-ді ПАЙДАЛАНУ АРҚЫЛЫ ӨҢІРДІҢ ТУРИСТІК ҚЫЗМЕТІН ЖЕТІЛДІРУ	200
Гиззатова А.И., Чудрова В.У., Садыкова Г.А., Ахметова Д.А.	
НЕКОТОРЫЕ ВОПРОСЫ РАЗВИТИЯ МАЛОГО И СРЕДНЕГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА В РЕСПУБЛИКЕ КАЗАХСТАН.....	205
Гиззатова А.И., Чудрова В.У., Садыкова Г.А., Талгатова З.Ж.	
РАЗВИТИЕ ТУРИЗМА КАК ФАКТОР ПОВЫШЕНИЯ ЗАНЯТОСТИ НАСЕЛЕНИЯ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН.....	209
Молдабекова Г. Б.	
ӘЛЕУМЕТТІК КӨМЕК ЖӘНЕ ҚОЛДАУ ТУРАЛЫ ТҮСІНІК	212
Панзабекова А.Ж., Сабыр Н.С.	
РАЗВИТИЕ КОНЦЕПЦИИ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ	216
Утарбаева Г.К., Тусупова А.Р.	
КӘСПОРЫННЫҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ДАМУЫ НЕГІЗІНДЕ БАСҚАРУ ЖҮЙЕСІН ЖЕТІЛДІРУ	223
Буртебаева А.А.	
ОЦЕНКА ПО СПРАВЕДЛИВОЙ СТОИМОСТИ КАК ИНСТРУМЕНТ ПОВЫШЕНИЯ ПРОЗРАЧНОСТИ ФИНАНСОВОЙ ОТЧЕТНОСТИ	227
Бейсенова Л.З., Жахметова А.К.	
ОСОБЕННОСТИ БЮДЖЕТНОГО ПЛАНИРОВАНИЯ В РЕСПУБЛИКЕ КАЗАХСТАН.....	232
Алтайбекова Ә.Ж.	
БАСҚАРУ ЕСЕБІНІҢ БАСҚАРУШЫЛЫҚ ШЕШІМ ҚАБЫЛДАУДАҒЫ РӨЛІ	238
Серікбаева Д.Т.	
ЕСЕПТІК АҚПАРАТ ӘДІСІМЕН АВС ӘДІСІН ҰСЫНУ МҮМКІНДІКТЕРІ	243
Жүніс А.Н.	
ІШКІ АУДИТ ЖҮЙЕСІНІҢ ТЕОРИЯЛЫҚ НЕГІЗДЕРІ	248
Иманбекова Р.М.	
БАСҚАРУ АҚПАРАТТЫҚ ҚҰРАЛЫ РЕТІНДЕ	255
Омурзакова А.К.	
АНАЛИЗ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ПОТЕНЦИАЛА ГОСУДАРСТВЕННО-ЧАСТНОГО ПАРТНЕРСТВА В СФЕРЕ ЗДРАВООХРАНЕНИЯ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН.....	261

Нұралина Қ.Т.	
ҚАЗАҚСТАН ЭКОНОМИКАСЫНЫҢ НАРЫҚТЫҚ ТРАНСФОРМАЦИЯСЫ.....	268
Жанбозова А.Б.	
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДАҒЫ ЭЛЕКТРОНДЫҚ КОММЕРЦИЯНЫҢ ДАМУ МӘСЕЛЕЛЕРІ	273
Букенбаева Л.С. Кодашева Г.С	
ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ БАНКОВСКОЙ СИСТЕМЫ КАЗАХСТАНА В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ	278
Алтыбаева Ш.М., Шамакова Н.Г.	
КЕДЕЙЛІК - ҚАЗАҚСТАННЫҢ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ҚАУІПСІЗДІГІНІҢ ИНДИКАТОРЫ РЕТІНДЕ	283
Мерғалиева Л.И., Бердикулова С.Д.	
ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ПРИДОРОЖНОГО СЕРВИСА.....	289
Тлесова А.Б., Гарифуллина А.Б.	
ҚАЗАҚСТАННЫҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ САЛАСЫНДА МЕМЛЕКЕТТІК- ЖЕКЕ МЕНШІК ӘРІПТЕСТІКТІ ДАМУЫ	292
Мерғалиева Л.И., Шарафутдинова А.А. Газезова А.Е.	
ҚАЗАҚСТАННЫҢ СЫРТҚЫ САУДА ҚЫЗМЕТІН ҒЫНТАЛАНДЫРУДЫҢ АЛҒЫШАРТТАРЫ	300
Примбетова С.Ч.	
БАТЫС-ҚАЗАҚСТАН ОБЛЫСЫНЫҢ ҚАЗІРГІ ДЕМОГРАФИЯЛЫҚ АХУАЛЫ	304
Есенбайқызы І.	
ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК ТҮРҒЫН ҮЙ ҚОРЫНАН ЖАЛҒА ТҮРҒЫН ҮЙ БЕРУДІҢ ӨЗЕКТІ МӘСЕЛЕЛЕРІ.....	307
Татибеков Б.Н., Байдаирова К.Б.	
ШАҒЫН ЖӘНЕ ОРТА БИЗНЕСТІҢ ДАМУЫ ҚАЗАҚСТАННЫҢ ҰЛТТЫҚ ЭКОНОМИКАСЫНЫҢ ӨСУІНІҢ ДРАЙВЕРІ РЕТІНДЕ.....	311
Шамишева Н.К., Сафаров А.Ж.	
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДА ИННОВАЦИЯЛЫҚ КӘСІПКЕРЛІКТІ ДАМУДЫҢ ҚАЖЕТТІЛІГІ	315
Жұмаділла Н., Слямпов Е.	
ТУРИЗМ ҚАЗАҚСТАН ЭКОНОМИКАСЫН МҰНАЙҒА ТӘУЕЛДІЛІКТЕН АЛЫП ШЫҒАР ЖОЛДАРДЫҢ БІРІ РЕТІНДЕ	320
Буланова Н.К., Батырғалиева О.В.	
ВНУТРИФИРМЕННАЯ ПОЛИТИКА ОПЛАТЫ ТРУДА: ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ	326

Төлепов Ә.Е.	
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АЙМАҚТАРЫНЫҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТІН ТАЛДАУ.....	332
Нуржанова А. Н.	
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДА ШАҒЫН ЖӘНЕ ОРТА БИЗНЕСТІ МЕМЛЕКЕТТІК РЕТТЕУ ЖӘНЕ ҚОЛДАУ	336
Оспанов М.М.	
ПОДХОДЫ К ОПРЕДЕЛЕНИЮ СУЩНОСТИ «ДИВЕРСИФИКАЦИЯ» В СТРУКТУРНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ПОЛИТИКЕ ГОСУДАРСТВА.....	340
Мырзахмет М.К.	
ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ФОРМИРОВАНИЯ СТРУКТУРНЫХ ИЗМЕНЕНИЙ В ТЕХНОЛОГИЧЕСКОМ РАЗВИТИИ ПРОМЫШЛЕННОСТИ СТРАНЫ.....	345
Мокоев А.Н.	
ВНЕШНЯЯ И ВЗАИМНАЯ ТОРГОВЛЯ КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ С СТРАНАМИ ЕАЭС	352
Искакова М.С.	
ИННОВАЦИЯЛЫҚ КӘСІПКЕРЛІКТІ МЕМЛЕКЕТТІК ҚОЛДАУ	355
Утегенов Е.К.	
ПРОБЛЕМЫ РЫНКА ПРОИЗВОДСТВЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ В РЕСПУБЛИКЕ КАЗАХСТАН.....	360
Аманжол К.А., Пашкевич Р.А.	
ЗНАЧЕНИЕ ЭКОНОМИЧЕСКИХ УЧЕНИЙ МАРКСА НА СЕГОДНЯШНИЙ ДЕНЬ.....	364
Аскеев А.Г.	
О ВОПРОСАХ РЕАЛИЗАЦИИ ПОТЕНЦИАЛА ТУРИСТСКОЙ ОТРАСЛИ КАЗАХСТАНА С УЧЕТОМ ГЛОБАЛЬНЫХ ТРЕНДОВ	373
Тыныбаева Д.Н., Мустафин С.	
ОРГАНИЗАЦИЯ ГОСУДАРСТВЕННОГО АУДИТА СУБЪЕКТА КВАЗИГОСУДАРСТВЕННОГО СЕКТОРА	377
Аскербек М.Б.	
ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ИННОВАЦИОННОЙ ИНФРАСТРУКТУРЫ РК И ПУТИ ЕЕ УЛУЧШЕНИЯ	383
Байтемирова М.А.	
ИННОВАЦИОННАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ МАЛОГО И СРЕДНЕГО БИЗНЕСА В КАЗАХСТАНЕ	386
Мұқашева А.Е.	
ПРОБЛЕМЫ ОТРАСЛЕВЫХ ПРОГРАММ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН ...	390

Земенов Е.Н.	
ОСОБЕННОСТИ ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ КАК ИНСТРУМЕНТ ВАЖНОЙ ПРЕДПОСЫЛКОЙ РАЗВИТИЯ ЭКОНОМИЧЕСКИХ ОТНОШЕНИЙ	397
Картаев Н., Жанабаева Ж.К.	
ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ В АГРАРНОМ СЕКТОРЕ КАЗАХСТАНА	401
Бейсембаев Адиль	
АНАЛИЗ ЗАНЯТОСТИ НАСЕЛЕНИЯ СЕВЕРО-КАЗАХСТАНСКОЙ ОБЛАСТИ	405
Кузаиров О.	
СУБСИДИРОВАНИЕ СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА ПАВЛОДАРСКОЙ ОБЛАСТИ	409
Шамбыл Қ.Ә. Карипова А.Т.	
ӘЛЕМДІК КЕҢІСТІКТЕГІ ЖӘНЕ ҚАЗАҚСТАН ЖАҒДАЙЫНДАҒЫ АДАМИ КАПИТАЛ ДАМУЫНЫҢ ТЕНДЕНЦИЯСЫ	411
Абжанова А.Ж.	
МОДЕЛЬ ОЦЕНКИ ЭФФЕКТИВНОСТИ СТРАТЕГИЧЕСКОГО УПРАВЛЕНИЯ ПЕРСОНАЛА ПРЕДПРИЯТИЯ	416
Уалиева М.А.	
ПРОБЛЕМЫ СОХРАНЕНИЯ И РАЦИОНАЛЬНОГО ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ЗЕМЕЛЬ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННОГО НАЗНАЧЕНИЯ В РК.....	419
Цай Ж., Акылбек А., Саттарова А. Есенова Г.Ж	
АНАЛИЗ РАЗВИТИЯ МАЛОГО И СРЕДНЕГО БИЗНЕСА В ГОРОДАХ: АЛМАТЫ И НУР-СУЛТАН.	421
Сунь Цинбинь , Рыспекова М.О.	
СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ И ПРОБЛЕМЫ СОВРЕМЕННОГО КИТАЯ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ	426
Ауезов Б.	
ИННОВАЦИЯНЫҢ ДАМУЫ МЕН БОЛАШАҒЫ	433
Малыбаева А.	
НАЛОГОВЫЕ ПРЕФЕРЕНЦИИ В ИНВЕСТИЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ.....	438
Садыкова Г.Т.	
КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ ПОДХОДЫ К ОПРЕДЕЛЕНИЮ ЭКОНОМИЧЕСКОГО КОРИДОРА.....	441
Майдырова А.Б. , Васильева О.А	
АУТСОРСИНГ НА РЫНКЕ КАДРОВЫХ УСЛУГ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН.....	446

Мукушев А.Б., Салимова Д.	
ҚАРЖЫ ПИРАМИДАСЫНЫҢ ІС-ӘРЕКЕТІН САНДЫҚ ӘДІСТЕР КӨМЕГІМЕН ЗЕРТТЕУ	456
Кудабаева Н.Б.	
ОБЗОР, АНАЛИЗ И АУДИТОРСКИЕ ПРОЦЕДУРЫ МЕЖДУНАРОДНОЙ ПРАКТИКИ ФОРМИРОВАНИЯ И ИСПОЛЬЗОВАНИЯ СУВЕРЕННЫХ ИНВЕСТИЦИОННЫХ ФОНДОВ	463
Жусанов.А.А.	
СУЩНОСТЬ СОВРЕМЕННОГО НЕОЛИБЕРАЛИЗМА	467
Кәрімова М.	
ШАРУАШЫЛЫҚ СУБЪЕКТІСІНІҢ БӘСЕКЕГЕ ҚАБІЛЕТТІЛІГІН ҚАЛЫПТАСТЫРУ МЕН АРТТЫРУ	470
Жампозова А.Е.	
ОБЕСПЕЧЕНИЕ КИБЕРБЕЗОПАСНОСТИ В ЦИФРОВИЗАЦИИ ЭКОНОМИКИ	475
Мынбай А.М.	
КЛАСТЕРНЫЙ ПУТЬ РАЗВИТИЯ ТУРИЗМА В КАЗАХСТАНЕ	481
Амантаева А.Н.	
БИЗНЕС И АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ЕГО РАЗВИТИЯ В КАЗАХСТАНЕ	486
Тахтаева Р.Ш.	
ОСНОВНЫЕ ВИДЫ, ПОНЯТИЯ, НАПРАВЛЕНИЯ В ТУРИЗМЕ.....	489
Корабаев Б.С., Мухаметжанова Д.Ж., Имашева А.М.	
ОРГАНИЗАЦИЯ УЧЕТА ОБЕСЦЕНЕНИЯ АКТИВОВ В СООТВЕТСТВИИ С МСФО НА ПРЕДПРИЯТИЯХ РК	494
Zharaskhan Temirkhanov	
DEVELOPMENT OF PERFORMANCE AUDIT IN PUBLIC SECTOR.....	499
Тыныбаева Д. Н., Нурмухаметов Н. Н.	
МЕТОДИКА ВЫЯВЛЕНИЯ РИСКОВ, ИХ ОЦЕНКА, И ВОЗМОЖНОСТИ УПРАВЛЕНИЯ ИМИ, ПРИ ПРОВЕДЕНИИ ГОСУДАРСТВЕННОГО АУДИТА ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СУБЪЕКТОВ КВАЗИГОСУДАРСТВЕННОГО СЕКТОРА.....	504
Сәбитов Б.Ж., Бержанова А.М.	
АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫ – НАРЫҚТЫҚ ЭКОНОМИКАНЫ ДАМЫТУДЫҢ БАСТЫ ҚҰРАЛЫ.....	510

Акжанов Ж. К.

ФОРМИРОВАНИЕ И ВИДЫ СТРАТЕГИЙ РАЗВИТИЯ ПРЕДПРИЯТИЯ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ.....515

Насырова А.М., Исаева Б.К.

АНАЛИЗ МЯСНОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН..519

Бюрабекова Л.В.

КАДРОВАЯ ОБЕСПЕЧЕННОСТЬ КАК ОСНОВА СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ЭПИДЕМИОЛОГИЧЕСКОЙ СЛУЖБЫ В РЕСПУБЛИКЕ КАЗАХСТАН.....524

Кәрімова М.

ШАРУАШЫЛЫҚ СУБЪЕКТІСІНІҢ БӘСЕКЕГЕ ҚАБІЛЕТТІЛІГІН ҚАЛЫПТАСТЫРУ МЕН АРТТЫРУ.....528

Шаяхметова Л. М.

РОЛЬ ТУРИСТСКОЙ ОТРАСЛИ В НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКЕ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН.....533

Ибраева А.Б.

ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ЦИФРОВИЗАЦИИ ЭКОНОМИКИ КАК ВАЖНОГО ФАКТОРА РАЗВИТИЯ СТРАНЫ.....538

АДАМИ КАПИТАЛ ТҮСІНІГІ ЖӘНЕ ОНЫҢ МЕМЛЕКЕТТІК БАСҚАРУДАҒЫ РӨЛІ

Хасенова К.Қ., э.ғ.к., доцент
Бөрібекова М.Ж., магистрант
Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ,
Нұр-Сұлтан қ., Қазақстан Республикасы
m.boribekova@mail.ru

Аннотация. В условиях глобализации качество и потенциал человеческого капитала как важнейшего исторического фактора развития приобрели ключевое значение для благосостояния и качества жизни общества, государства и международного сообщества в целом. Человеческий капитал – это социальнокультурный ресурс общества, без которого невозможна продуктивная производственная и инновационная деятельность, обеспечивающая социальнокультурный прогресс. В статье изучена сущность понятия человеческого капитала, труд ученых, внесших вклад в его изучение. Проведен анализ необходимости применения человеческого капитала в государственном управлении.

Аңдатпа. Жаһандану жағдайында дамудың маңызды тарихи факторы ретінде адами капиталдың сапасы мен әлеуеті қоғамның, мемлекеттің және жалпы халықаралық қоғамдастықтың әл-ауқаты мен өмір сүру сапасы үшін негізгі мәнге ие болды. Адам капиталы - бұл қоғамның әлеуметтік-мәдени ресурсы, онсыз әлеуметтік-мәдени прогресті қамтамасыз ететін өнімді өндірістік және инновациялық қызмет мүмкін емес. Мақалада адами капитал ұғымының мәні, оны зерттеуге үлес қосқан ғылымдардың еңбегі зерттелген. Адами капиталды мемлекеттік басқаруда қолданудың қажеттілігі талданған.

Abstract. In the context of globalization, the quality and potential of human capital as the most important historical factor of development have become of key importance for the well-being and quality of life of society, the state and the international community as a whole. Human capital is a social and cultural resource of society, without which productive production and innovative activities that ensure social and cultural progress are impossible. The article examines the essence of the concept of human capital, the work of scientists who contributed to its study. The analysis of the need for the use of human capital in public administration.

Ключевые слова: человеческий капитал, государственное управление, человеческий ресурс, кадровая политика, персонал

Кілт сөздер: адами капитал, мемлекеттік басқару, адам ресурсы, кадр саясаты, персонал

Key words: human capital, public administration, human resources, personnel policy, personnel

Басқару - бұл мемлекеттің өз функцияларын орындайтын және кәсіби дайындалуы тиіс мемлекеттік аппараттың бөлігінен ерекшеленетін адамдардың

зияткерлік және практикалық қызметінің ең қиын және жауапты салаларының бірі. Мемлекеттік қызметшілерсіз мемлекеттің механизмі тек құрылымдарды, өзара байланыс схемаларын, құқықтық құрылымдар мен т. б. білдіреді. Сондықтан мемлекетті басқаруды жүзеге асыру үшін мемлекеттік басқару әсерлерін қалыптастыру және іске асыру процестерінде арнайы дайындалған және кәсіби жұмыспен қамтылған адамдар санатына қажеттілік пайда болды, өйткені басқару қоғамға, оның заңдылықтары мен нысандарына қарамастан, адами әлеуетті дамыту және ұйымдастыру деңгейімен байланысты. Әрбір тарихи сәтте басқаруды тиісті қоғам атқарады [3].

Басқару теориясында адамдардың қоғамдық өндірісте қатысуын көрсететін бірнеше терминдер қолданылады: еңбек ресурстары, адам ресурстары, персонал, кадрлар, адам капиталы және т. б., адамның өзекті объектісі ретінде адам басқаруының түрлі аспектілерін және оларды шешу жолдарын ашады. Оларды айналымға енгізу ғалымдар жалпы басқару және өндірісте адамды басқару эволюциясымен байланыстырады. Басқару теориясы мен практикасында өндірістегі кадрлар рөлінің ауысатын төрт концепциясы белгілі.

1. Еңбек ресурстарын пайдалану;
2. Персоналды басқару;
3. Адам ресурстарын басқару;
4. Адами капитал [3].

Мақаланың негізгі мақсаты - адами капитал ұғымының мәнін ашып, оның мемлекеттік басқарудағы маңызын анықтау.

Әлемнің жетекші елдерінің дамуы жаңа экономиканың - білім экономикасының, инновациялардың, жаһандық ақпараттық жүйелердің, жаңа технологиялардың және венчурлық бизнестің қалыптасуына алып келді. Жаңа экономиканың негізін заманауи қоғамның әлеуметтік-экономикалық дамуының басты қозғаушы күші болып табылатын адами капитал құрайды.

Адам капиталы рөлінің өзгеруі, оны шығынды фактордан дамудың негізгі өндірістік және әлеуметтік факторына айналдыру дамудың жаңа парадигмасын қалыптастыру қажеттілігіне алып келді. Елдер мен әлемдік қоғамдастық дамуының жаңа парадигмасы шеңберінде адами капитал ұлттық байлықта жетекші орынға ие болды (дамыған елдердің 80% - ына дейін).

Адам капиталы - адам мен жалпы қоғамның алуан түрлі қажеттіліктерін қанағаттандыру үшін пайдаланылатын білім, білік, дағды жиынтығы. Бұл феноменнің маңыздылығын түсіну және ғалымдар мен саясаткерлер тарапынан оған назар аудару XX ғасырдың екінші жартысында күшейе түседі. Бүгінгі күні бұл ұғым туа біткен және жүре пайда болған адами қасиеттерді, сондай-ақ мемлекет тарапынан адам дамуына инвестициялар мен отбасының тұтыну шығындарын, соның ішінде тамақтану, киім, коммуналдық қызметтер, білім беру және денсаулық сақтау шығыстарын қамтиды. Бұл фактордың қоғамның әлеуметтік-мәдени және экономикалық дамуындағы өзгермелі рөлін түсіну де қалыптасты.

Адам капиталы ұғымы (Human Capital) XX ғасырдың екінші жартысындағы жарияланымдарда американдық экономист ғалымдар Теодор Шульцтің [5] және Гэри Беккердің (1992 ж.) еңбектерінде пайда болды. Адами

капитал теориясының негізін құрғаны үшін оларға экономика бойынша Нобель сыйлығы берілді. 1971 жылы экономика бойынша Нобель сыйлығына ие болған Саймон Кузнец пен Ресейден шыққан адам капиталының теориясын құруға елеулі үлес қосты.

Теодор Шульц адам капиталының бастапқы даму кезеңінде теориясының қалыптасуына, оның ғылыми жұртшылықпен қабылдануына және көпшілікке танылуына елеулі үлес қосты. Ол алғашқылардың бірі болып адам капиталы ұғымын өндірістік фактор ретінде енгізді. Және адами капиталдың индустриялық, постиндустриалды экономика мен инновациялық-ақпараттық экономиканың басты қозғаушысы және іргетасы ретінде рөлін түсіну үшін көп нәрсе жасады. Шульц адамға инвестицияның негізгі нәтижелері адамдардың еңбекке қабілеттерінің жинақталуын, олардың қоғамдағы тиімді жасампаз қызметін, денсаулықты қолдауды санады. Ол адам капиталы өндірістік сипаттағы қажетті белгілерге ие екенін дәлелдеді.

Гэри Беккер адам капиталы ұғымын микродеңгейге алғашқылардың бірі болып өзгертті. Кәсіпорынның адам капиталы адамның дағдысы, білімі мен іскерлігінің жиынтығы ретінде анықталды. Олардағы инвестиция ретінде Беккер негізінен білім беру мен оқыту шығындарын есепке алды. Беккер фирманың бәсекелестік теориясына, стратегиясы мен дамуына ерекше үлес қосты. Ол адамға арнайы және жалпы инвестициялар арасында айырмашылықты енгізді және арнайы оқытудың, арнайы білім мен дағдылардың ерекше маңызын атап өтті.

Беккер адам капиталы теориясы шеңберінде жеке табыс бөлу құрылымын, олардың жас серпінін, ер және әйел еңбегін төлеу теңсіздігін және т. б. зерттеді. Ол саясаткерлерге да, кәсіпкерлерге де кең статистикалық материалда білім табыс пен жалдамалы қызметкерлердің, жұмыс берушілер мен жалпы мемлекеттің өсуінің негізі болып табылатынын дәлелдеді. Саясат нәтижесінде қаржыгерлер мен кәсіпкерлер білім салымдарын табыс әкелетін перспективалы капитал салым ретінде қарастыра бастады [6].

Адам капиталы кең мағынада – бұл еңбек ресурстарының қалыптасқан бөлігін, білімді, зияткерлік және басқару еңбегінің құралдарын, өмір сүру ортасын және еңбек қызметін қамтитын, адам капиталының дамудың өндірістік факторы ретінде тиімді және ұтымды жұмыс істеуін қамтамасыз ететін экономикалық дамудың, қоғам мен отбасының дамуының қарқынды өндірістік факторы.

Адам капиталын қалпына келтірудің барлық жүйесін қарастырудағы маңызды аспектісі болып табылатын адам капиталын қалыптастыру мәселесі даулы мәселелердің бірі болып қала береді. Адам капиталын қалыптастыруды ол қоғамдық өндірісте болатын адамның жоғары сапалы өнімді сипаттамаларын іздеу, жаңарту және жетілдіру процесі ретінде зерттеу қажет. Адам капиталын қалыптастыруға байланысты факторлар келесі топтарға біріктірілуі мүмкін: әлеуметтік-демографиялық, институционалдық, интеграциялық, әлеуметтік-менталдық, экологиялық, экономикалық, өндірістік, демографиялық, әлеуметтік-экономикалық [2] осыдан адами капитал санаты әлеуметтік-экономикалық зерттеудің күрделі жүйелік объектісі болып табылады деген қорытынды жасауға болады.

Әлемнің жетекші елдерінде адами капиталды дамыту материалдық-техникалық жағдай жасауды қамтамасыз ететін, қызметтің жоғары мәдениетін, азаматтардың жоғары өнімді еңбегін ынталандыратын басқарудың дұрыс саясаты мен мәдениеті негізінде құрылады[1]. Адамдардың қайта құру қызметінде зияткерлік еңбек ерекше орын алады, себебі интеллектте материалдық игіліктерді өндірушілердің басты ресурсы және ЖІӨ өсуінің негізінде жасалған. Бұл бәсекеге қабілетті экономиканы дамытудағы, халықтың және мемлекеттің табысы мен әл-ауқатын арттырудағы ғылымды қажетсінетін білімнің зор рөлін түсіндіреді.

Қазіргі жағдайда қоғам мен мемлекеттің өзара іс-қимылы тиімділігінің басты факторы экономикалық салада және мемлекеттік басқаруды жүзеге асыру процесінде тікелей жұмыс істейтін адами ресурстар болып табылады. Кез келген елдің кадрлық әлеуеті – оның ұлттық игілігінің ең жоғары құндылығы. Адам капиталын дамыту – Мемлекеттік басқарудың маңызды басым міндеті.

Мемлекеттік басқару жүйесінде адами капитал – мемлекеттік билік органдарының міндеттерін және азаматтардың жеке мүдделерін шешу үшін басқару кадрларының білімі мен құзыреттілігінің, қабілеттерінің, дағдылары мен іскерлігінің қоры. Өз иегерінің тұлғасындағы адами капитал кәсіби басқару ресурсын жаңғырту және өсіру өнері ретінде қарастырылады.

Адам ресурстарын Мемлекеттік қызмет жүйесінде және тұтастай алғанда Мемлекет субъект болып табылатын мемлекеттік басқару жүйесінде қарау кезінде мемлекеттік кадр саясаты, кадрлармен жұмыс жүргізудің жалпы мемлекеттік деңгейдегі саяси бағыты түсініледі. Бұл халықтың еркін білдіретін кадрларды, елдің барлық адами ресурстарын дамыту мен ұтымды пайдалануды қалыптастырудың Мемлекеттік стратегиясы, адам ресурстарымен (персоналмен) жұмыстың негізгі бағыттарын, оның нысандары мен әдістерін айқындайтын теориялық көзқарастар, идеялар, талаптар, қағидаттар жүйесі. Ол ұзақ перспективаға арналған басты бағытты, кадрларға қойылатын жалпы және ерекше талаптарды айқындайды.

Құқықтық, демократиялық мемлекет жағдайында адами ресурстардың даму перспективаларын есепке алу жаңа мемлекеттік кадрлық саясаттың бірқатар маңызды белгілерін, оның теориялық-мазмұндық принциптерін анықтауға мүмкіндік береді. Оны әзірлеуде ең алдымен елдің қазіргі заманғы болмысы мен қажеттілігін ескеру қажет. Бұл Қазақстандағы кадр саясатының ғылыми және реализмін қамтамасыз етудің басты алғышарты. Кадр саясаты мемлекеттің ішкі және сыртқы саясатының құрамдас бөлігі және оны іске асыру құралы бола отырып, мемлекеттік саясаттың негізінде және шеңберінде қалыптастырылады. Ол соңғысының мүддесінде әзірленеді [4].

Адами капиталдың жұмыс істеуі басты шарт, ал оның сапасы – республиканың барлық салаларында және басқару мен мемлекеттік құрылысының барлық деңгейлерінде тиімді, орнықты дамудың тікелей факторы болып табылады. Кадрлық әлеуетті қалыптастыру, ең алдымен, мемлекеттік басқару саласында-мемлекеттік билік және жергілікті өзін-өзі басқару органдарын жоғары кәсіби қызметшілермен жасақтаудың ағымдағы проблемасын шешу бөлігінде ғана емес, республиканың адами капиталын дамытудың басты стратегиялық мақсаты. Біз қандай қоғам құрудамыз, таңдап

алынған мақсаттардың дұрыстығына, мемлекеттік саясатқа, мемлекет-қоғам қатынастарындағы әділдікке бастап нақты адамның өмірлік проблемаларын шешу тәсілдеріне дейінгі қандай идеалдарды басшылыққа алатын боламыз – бұның бәрі адами капиталға байланысты.

Пайдаланылған әдебиеттер

1. Клочков, В. В. Человеческий капитал и его развитие [Текст] / В. В. Клочков // Экономическая теория. Трансформирующая экономика. - М., 2004.
2. Корчагин Ю.А. Человеческий капитал и процессы развития на макро - и микроуровнях. - Воронеж, 2010.
3. Теория управления. Учебник / Под общ. ред. А.Л.Гапоненко, д.э.н., проф.; А.П.Панкрухина, д.э.н., проф. — М.: Изд-во РАГС, 2003. — 558 с.
4. Хромов Н.И. Императивы развития человеческого капитала: монография / Н.И. Хромов. – Донецк: Изд-во «Ноулидж», 2011. – 326 с.
5. Shultz, T. Human Capital in the International Encyclopedia of the Social Sciences. - N.Y., 1968. - Vol. 6. 2. Becker, Gary S. Human
6. См.: Shultz, T. Human Capital // International Encyclopedia of the Social Sciences. - N.Y., 1968. - Vol. 6; Shultz, T. Investment in Human Capital. - N.Y., 1971; Becker, G. S. Human Capital: A Theoretical and Empirical Analysis, with Special Reference to Education. - Chicago, 1964; Заде, Ф. Жизнь и путешествия с отцом нечеткой логики от Фей Заде [Текст] / Фей Заде. - Баку, 2001.